

CIS DE STRANDJUTTER

Wie is hij?

Wat drijft hem?

Cis De Strandjutter is de schuilnaam voor Francis Kerckhof. Hij verrast ons bij elke Grote Rede met een uitzonderlijk voorwerp dat de zee op ons strand achterliet. Voor deze jubileumeditie geven we je uitzonderlijk een inkijk in hoe de strandjutter in Francis ontstond.

Karen Rappé, Francis Kerckhof

Francis Kerckhof alias Cis De Strandjutter in zijn geliefde biotoop (KBIN)

Op bezoek bij Francis. Spannend! Op het aanrecht een gedroogde meeuwenkop, tussen allerlei andere naturalia. En overall boeken, niet alleen natuur- maar ook ...auto-boeken. "Nee niet voor de techniek maar voor de carrosserie, het coachwork" verduidelijkt Francis. En dat was ook wat hem het eerste trof toen hij als klein mannetje van zes, in de kelder van zijn grootmoeder, wulken en sint-jakobsschelpen vond. Prachtig! En meteen de start van een verzameling. Opgroeiend in Oostende was het strand een plaats waar hij vaak vertoefde, in de vloedlijn op zoek naar fraaie schelpen. Daar werd de basis gelegd. En het ging over meer dan puur verzamelen. Het was het zoeken van mooie voorwerpen dat hem dreef. Schelpen in allerlei vormen en kleuren. Een esthetische missie, zeg maar.

Op de lagere school maakt hij kennis met het jeugdmagazine 'Hamster'. Wetenschapscommunicator avant-la-lettre professor Philip Polk lichtte daarin regelmatig een zee-onderwerp toe. Het wakkerde de mini-wetenschapper in Francis aan. Zeker toen een speciaal nummer "De schelpen op ons Strand" verscheen. Nu was het mogelijk om de organismen uit de vloedlijn of op een golfbreker op naam te brengen. Wat hij vond, nam hij mee huiswaarts. Gelukkig had hij een moeder die zich niet stoorde aan zijn verzamelwoede en de soms merkwaardige geurtjes in huis.

De zeiltochten met zijn ouders openden een nieuw perspectief. Van zodra in een haven beland verdween Cis om plat op zijn buik vanaf de pontons te turen naar het leven dat zich daarop vasthechtte. Naast zakpijpen, krabben en slakken ontdekte hij er keverslakken, die hij meezeulde naar de zeilboot. Maar ook thuis, in Oostende, wist hij zijn

plekjes te vinden. Het notoir schelpenwinkeltje van Leopold Vanhoeck ("menère van het schelpenwinkeltje"), destijds in de Nieuwstraat, werd zijn speelterrein. Daar kocht Cis als jonge tiener met zijn spaarcentjes bijzondere schelpen (Noordhorens, kleurrijke Tijgerpels), maar ook koudwaterkoralen, meegebracht door vissers. Eenmaal zestien schafte Cis zich met de opbrengst van zijn eerste vakantiejob een brommer en een binoculaire loupe aan. Gepakt met een tent en een bidon formol vertrekt hij op zijn gemotoriseerde tweewieler naar Bretagne, het walhalla voor schelpenliefhebbers. Met een mooie collectie keert hij terug naar huis. Voortaan betaalt hij niet meer voor schelpen, maar zoekt hij ze zelf. Ook de daarop volgende zomers rijdt hij naar Bretagne. Hij werkt er 6 dagen als 'aide maison' in een vakantiepension. Op de 7^e dag snort hij naar afgelegen baaitjes om er naar schoons te speuren. Als 18-jarige scheept hij zelfs in aan boord van een vissersboot om in de baai van Liverpool tussen de vangst schelpen te zoeken.

Dat Cis biologie zou studeren, stond al lang vast. Meer nog, in Gent kon je zowaar zeebiologie studeren! Een lidmaatschap bij de Jeugdbond voor Natuurstudie verruimt Cis zijn horizon verder. Hij verdiept zich in andere dier- en plantengroepen en richt met enkele vrienden de Strandwerkgroep op. De wetenschappelijke nieuwsgierigheid wordt alleen maar verder aangewakkerd. De toegang tot de wetenschappelijke literatuur is dan weer een echte openbaring. De verzamelaar verandert in een volwaardig bioloog-morfoloog. Het zoeken krijgt extra dimensies: waarnemen en rapporteren. En geleidelijk aan verandert ook het ecologische besef. Dat was er vroeger niet, je

verzamelde, zoveel als je kon. Neen, levende organismen wegplukken uit hun milieu, dat doe je beter niet. Voortaan bekijkt hij soorten zoveel mogelijk ter plaatse, om ze nadien levend terug te zetten.

Bij strandjuten staat het plezier van het zoeken en het vinden voorop. Bij Francis gaat het over het zoeken naar schoonheid. Maar dat wil al eens verkeren. Helaas voert de zee ook heel wat afval aan. Cis gooit zich bijna letterlijk in het afval, in een verwoede poging om telkens weer de bron van het kwaad te achterhalen: denk maar aan de 'tahitiennes' afkomstig van de mosselkweek of 'biobeads' gebruikt in waterzuiveringsinstallaties. In de jaren '70 vond je bestek van de voormalige RMT, teer, kurkenbossen, rieten vismanden. De vele olie van toen is grotendeels verdwenen, een gevolg van een gedegen aanpak. Maar een nieuwe vervuilingvorm steekt steeds nadrukkelijker de kop op: plastic. Strandreinigingsmachines ruimen het plastic grotendeels op, maar verwijderen tegelijkertijd vele interessante strandvondsten. Stranden worden opgehoogd om bescherming te bieden tegen de zeespiegelstijging. Stranden zijn niet langer de natuurlijke biotopen van weleer. Stranden zijn "beaches" geworden... Is het strandjuten zijn gloriejare jaren voorbij? Wat er ook van zij, Cis kan het niet laten, het zoeken naar esthetisch mooie vormen, of het nu plastic is of een nieuw organisme. De verzamelaar blijft zoeken, kijken en kennis vergaren en zich verwonderen. Eens strandjutter, altijd strandjutter!